

Inleiding

Het protocol moet als leidraad dienen bij de begeleiding van leerlingen die een leerhandicap hebben. Deze leerlingen moeten niet belemmerd worden in het volgen van de opleiding waartoe zij op basis van hun cognitieve capaciteiten in staat zijn. Men dient stil te staan bij:

- Wat heeft deze leerling nodig?
- Heeft hij voldoende aan begrip, goed onderwijs en de op school geldende afspraken voor leerlingen met leerhandicaps of heeft hij daarnaast ook nog individuele ondersteuning of extra middelen nodig?

Bij de begeleiding spelen de remedial teacher, de mentor, de vakdocent, als ook de schoolleiding een cruciale rol. De schoolleiding kan vooral een belangrijke rol vervullen bij het verstrekken van de nodige hulpmiddelen en het stimuleren van de deskundigheid van leraren t.a.v. dyslexie en andere leerhandicaps.

De overheid en het dyslexiebeleid:

Een leerling met een handicap moet het onderwijs kunnen doorlopen op een manier die aangepast is aan zijn of haar mogelijkheden. Dit is geen gunst, maar een recht: dit is wettelijk geregeld.

Dyslexie wordt in dit kader als handicap erkend. De diagnose dyslexie geeft, volgens artikel 55 van het Eindexamenbesluit en artikel 19 van het Besluit Staatsexamens 1978 de leerling extra tijd voor toetsen en examens.

Andere faciliteiten zijn ook mogelijk, maar moeten door een deskundige gemotiveerd worden. Hierin worden de richtlijnen van het Min. van O&W gevolgd.

1) uitgangspunten

RSG Magister Alvinus wil leerlingen ondersteunen in het bereiken van een optimale prestatie. Daarbij wordt iedere leerling gesteund in het benutten van zijn/haar talent. Ingeval een leerling daarbij gehinderd wordt door een leer- of prestatiebeperking zal de school maatregelen nemen.

In dit protocol wordt de leerhandicap dyslexie als voertuig besproken. Indien het gaat om een evident andersoortige beperking, of om een tijdelijke beperking, zal steeds individueel worden nagegaan of, en zo ja in welke mate, dit protocol ook dan van toepassing kan worden verklaard en welke alternatieve of aanvullende maatregelen eventueel genomen moeten worden.

Uitgangspunt voor het toepassen van maatregelen is: RSG Magister heeft en verleent geen rechten, wij voeren slechts uit wat wordt aanbevolen door ter zake kundige specialisten, binnen de grenzen van dit protocol. De genoemde maatregelen worden ook niet eerder toegepast dan nadat er een kopie van het deskundigenrapport aanwezig is op school.

Belangrijk is dat de maatregelen over de vorm gaan, en niet over de inhoud. De **hoofdrege** luidt dan ook: elke leerling dient dezelfde prestatie te leveren als alle andere leerlingen.

2) vaststelling

De school erkent een leerhandicap als een onafhankelijke, bij een beroepsvereniging aangesloten deskundige dat in een verklaring vastlegt, tenzij de handicap objectief waarneembaar is.

In het geval van dyslexie, dyscalculie of een stoornis in het autistisch spectrum (verder te noemen ASS) kan zich dat beperken tot een verklaring, ook wel onderkende diagnose genoemd. Een meer uitgebreid rapport geeft daarnaast een verklarende diagnose (omschrijving hoe de aandoening zich manifesteert bij deze leerling) en een handelingsgerichte diagnose (aanbevelingen en omschrijving van de maatregelen waar deze leerling baat bij heeft).

Een dyslexie- of dyscalculieverklaring verliest haar geldigheid niet, want een dergelijke aandoening gaat niet over. Een leerling die eenmaal in het bezit is van een verklaring heeft vanaf dat moment blijvend recht op examentijdverlenging. Hetzelfde geldt voor ASS.

De verklarende diagnose kan er na enige tijd echter anders uit gaan zien en dus ook de aan te bevelen maatregelen. Deze moeten daarom expliciet worden vermeld in de verklaring. Om diezelfde reden mag de verklaring niet ouder zijn dan één jaar bij aanname van de leerling indien de leerling gebruik maakt van meer of andere faciliteiten dan verlenging. Als het rapport toch ouder is dan één jaar, of anderszins niet aan de eisen voldoet, zal er een nieuwe en adequate versie van het rapport aangeleverd moeten worden. Meestal wordt de leerling dan niet opnieuw getest, maar wordt bezien of de aanbevolen aanvullende maatregelen nog van toepassing zijn, of wellicht aanpassing behoeven. Indien het om maatregelen gaat die betrekking hebben op het (school)examen moet het rapport tijdig in bezit van de school zijn zodat de school de inspectie een week voor aanvang van de toets op de hoogte kan stellen.

3) inhoudelijke ondersteuning

3.1) dyslexie

In de onderbouw krijgen alle leerlingen extra taalondersteuning aan de hand van het remediërende programma "score". Dit is bedoeld om eventuele achterstanden van de basisschool weg te werken, maar ook om leerlingen met leerhandicaps te identificeren. Als na de brugklas blijkt dat deze methode voor zekere leerlingen niet afdoende is volgt in het tweede jaar een lessenserie voor remediale ondersteuning voor deze groep leerlingen. Als na het tweede jaar blijkt dat ook dat niet voldoende is kan de leerlingbegeleider besluiten om een officiële dyslexietest af te laten nemen. Overigens worden alle leerlingen bij het begin van de brugklas al onderworpen aan een aantal testen die achterstanden of handicaps zichtbaar maken.

Leerlingen die als erkend dyslectisch binnen komen op de RSG krijgen in het eerste leerjaar remediale lessen.

3.2) ASS

Ondersteuning bij ASS is altijd maatwerk dat volgt uit het "ondersteuningsprofiel passend onderwijs".

4) maatregelen in het kader van toetsing

a. onderbouw (inclusief de derde klas van het vmbo)

- indien recht op verlenging bestaat worden aan de leerling kortere toetsen aangeboden (het doel hiervan is de toetsduur te beperken tot die van een lesuur, de voorwaarde is dat de toets aan de hoofdregel blijft voldoen)
De teamleider kan in individuele gevallen, bijvoorbeeld op grond van LWOO, besluiten om verlenging toe te passen in plaats van de omvang van de toets te beperken.
Daarnaast staat het de docent vrij om bij bepaalde toetsen geen maatregel toe te passen indien hij/zij na zorgvuldige individuele afweging constateert dat er geen relatie is tussen dyslexie en de te toetsen vaardigheid.
- bij dyslexie: spelfouten negeren (behalve als spelling de te toetsen vaardigheid is)
- bij dyslexie: vrijstelling voor Frans of Duits in de brugklas vmbo-gt (op schriftelijk verzoek)

b. bovenbouw/schoolexamen (inclusief de centrale toetsweek aan het einde van de derde klas van het vmbo-gt/HAVO3/VWO3)

De standaardmaatregel is:

- verlenging van de toetsduur met 25% met een maximum van 30 minuten
- In geval van dyscalculie is deze maatregel alleen van toepassing op vakken waar rekenvaardigheid een significante rol speelt.

De volgende aanvullende bovenbouwmaatregelen worden alleen gefaciliteerd indien deze:

expliciet zijn (zo expliciet als de aanduidingen die hieronder staan), **én**
specifiek op deze leerling zijn toegesneden (dus geen algemene uitspraken), **én**
aanbevolen worden in het deskundigenrapport:

- vrijstelling¹ voor Frans of Duits (atheneum) of lichamelijke opvoeding
- auditieve ondersteuning²
- ondersteuning bij het schrijven³

- Een aangepast rekenexamen kan worden aangeboden in geval van dyscalculie of “ernstige rekenproblemen”. Dyscalculie blijkt uit een deskundigenverklaring. Van “ernstige rekenproblemen” is sprake indien uit het overdrachtdossier van de basisschool blijkt dat het rekenonderwijs dat de basisschool de leerling bood voor die specifieke leerling ontoereikend was.

De toetsen in het kader van het centraal examen zowel als het schoolexamen worden niet, zoals in het verleden, vergroot aangeboden speciaal voor dyslecten. Met ingang van 2011-2012 worden deze toetsen voor alle leerlingen standaard (enigszins) vergroot aangeboden.

De drie vetgedrukte termen zijn voorwaarden: als niet aan alle drie wordt voldaan kunnen geen aanvullende faciliteiten worden verleend!

5) procedure

De ouders dragen er zorg voor dat bij inschrijving kenbaar wordt gemaakt dat hun zoon/dochter dyslectisch is of een andere leerhandicap heeft. De ouders zijn verantwoordelijk voor het aanleveren van de verklaring of het rapport.

De administratie van de school inventariseert bij inschrijving welke leerlingen in aanmerking komen voor de standaardfaciliteiten (zie punt 4), en welke in aanmerking komen voor aanvullende faciliteiten. Indien het gaat om een vrijstelling wordt melding gemaakt bij de inspectie.

De Remedial Teacher schrijft spoedig na inschrijving de faciliteitenkaart uit, waarop de voor deze leerling van toepassing verklaarde maatregelen zijn vermeld. Deze faciliteitenkaart is uitsluitend geldig in de onderbouw.

Na de overgang naar de bovenbouw, maar voor aanvang van het schoolexamen bespreekt de leerlingbegeleider met de leerling welke aanvullende maatregelen daadwerkelijk uitgevoerd gaan worden in het kader van toetsing voor het schoolexamen, en voor welke vakken. Hij/zij draagt zorg voor de melding aan de inspectie en bevestigt de maatregelen schriftelijk aan de ouders.

De leerlingbegeleider zal de leerling verplichten te oefenen met aanvullende faciliteiten alvorens de leerling aan de eerste toetsen in het kader van het schoolexamen mag beginnen.

voetnoten

1) Er moet een ander “groot” vak (studielast is tenminste 440 uur) voor Frans of Duits in de plaats worden gekozen. Van een vrijstelling voor lichamelijke opvoeding als examenvak maakt de school melding bij de inspectie.

2) Bij het schoolexamen bestaat de ondersteuning hieruit dat de geschreven tekst middels een spraaksyntheseprogramma (Kurzweil) kan worden omgezet in een gesproken tekst, die met een MP3/4-speler of een computer kan worden beluisterd. Bij het centraal examen kan de leerling kiezen uit Daisy en Kurzweil. In alle gevallen moet de leerling een kop- of oortelefoon gebruiken, en de opgaven worden uitgewerkt op papier.

Andere hardware of software dan de hier genoemde is niet toegestaan zonder expliciete toestemming van de teamleider. Indien de leerling andere hard- of software wil en mag gebruiken dient hij/zij hier zelf zorg voor te dragen en dit zelf te bekostigen.

Ook in de onderbouw kan auditieve ondersteuning aangeboden worden.

3) De leerling mag de toets op een tekstverwerker uitwerken. De leerling kan gevraagd worden om zelf te voorzien in de hard- en software.